

1. Oscar Wilde: SALOMA

Oscar Wilde se je rodil leta 1854 v Dublinu. Ustvarjal je pod vplivom Walterja Paterja, utemeljitelja esteticizma. Književnost Oscarja Wilda spada v obdobje nove romantike. Je eden najvidnejših predstavnikov evropskega larpurlartizma in dekadence, upira pa se realizmu in naturalizmu. Uspešen je bil na turnejah po Ameriki, kasneje kot gledališki avtor in esteta v Angliji. Bil je dve leti zaprt, obtožen homoseksualnosti. Po izpustitvi je živel osamljen v Parizu in tam leta 1900 umrl.

Lirika: Jetniška balada iz Readinga (odmik od esteticizma, obravnava moralne tematike)

Proza: Hiša granatnih jabolk (zbirka pravljic), Srečni princ (pravljica),

Slika Doriana Graya (roman)

Dramatika: Nepomembna ženska, Idealni soprog, Važno je biti resen, Saloma

Saloma - vsebina

Dogajanje poteka sklenjeno od začetka do konca na terasi Herodove palače. Vzrok slavlja je Herodov rojstni dan. Od trenutka ko Saloma zasliši Johanaanov glas, ji on postane izziv in edini "predmet zanimanja". Johanaanove besede so pravzaprav kriki - obtožbe Herodiade s krvoskrunko in grešnico. Saloma ga želi videti in mladi Sirec jo le zaradi ljubezni, ki jo čuti do nje, odpelje k vodnjaku, v katerem je zaprt Johanaan. Pogovor med Salomo in Johanaanom je odlomek, ki je spodaj podrobneje opisan.

Zgodba se nadaljuje s prihodom Heroda in Herodiade. Herod skoraj ravnodušno komentira mrtvo truplo Sirca, ki je naredil samomor. Herodiada s popolnoma očitno zavistjo Herodu očita poglede, namenjene Salomi. Herod ob tem zadovoljno povabi Salomo k čašici vina in sadju. Saloma njegovo povabilo zavrne.

Herod se na ta dan dobro počuti, srečen je in želi, da mu Saloma zapleše ples sedmih tančic. Zanj ji obljubi nagrado. Dobi, kar koli bo hotela. Saloma sprva nasprotuje, potem pa sprejme Herodov izziv, a za plačilo želi Johanaanovo glavo.

Johanaanova prava sovražnica je le Herodiada, ki zvijačno uporabi za orodje maščevanja svojo hčer. Njena zagrizena maščevalnost je ne vodi le v bes zaradi Johanaanovih obsodb njenega zakona z bratom prvega moža, ampak tudi zaljubljenost v svojega sovražnika.

Saloma torej, kljub Herodovemu prigovarjanju, naj izbere kaj drugega, zahteva Johanaanovo glavo; v srebrni skledi. Saloma glavo dobi, poljubi jo in nato umre - vojaki jo po Herodovem naročilu zmečkajo pod svojimi ščiti.

Saloma - odlomek

Saloma se sredi slavlja v kraljevi palači izmakne na prosto. Iz cisterne kraljevih palač prihaja glas preroka Johanaana. Herod ga je ukazal zapreti, ker je njega in Herodiado javno obtožil najhujših pregreh. Saloma želi videti Johanaana. Čeprav se vojaki upirajo in mladi Sirec, ki ljubi Salomo, slutil nesrečo, se ji želja izpolni.

V odlomku gre za čustveni izbruh Salomine "ljubezni" do Johanaana. Želi se mu približati. S prisposodobami opisuje belino njegovega telesa, lasje so kot grozdi vinske trte...

Johanaan se je brani in jo primerja s hčerjo babilonsko in hčerjo Sodome (simbol greha). Njeno mater obtoži krvoskrunkstva, zla in greha. Saloma kljub njegovemu krutemu nastopu želi poljubiti njegova usta, bolj rdeča od vrtnic in nog, ki tlačijo grozdje.

Mladi Sirec jo skuša oddaljiti od njenih besed. V tej pogubni situaciji se mladi Sirec zabode in obleži med Salomo in Johanaanom. Johanaan roti Salomo, naj gre do Galilejskega jezera, naj poklekne na breg in pokliče ime človeka - edinega človeka, ki ji lahko pomaga. Naj izprosi od njega odpustitve grehov.

Saloma ima zgodovinsko osnovo. Dogajanje poteka v deželi Judeji, ki ji vladata kralj Herod in njegova žena Herodiada. Njuna hči oziroma pastorka Saloma predstavlja grešnost višje družbe; to pa napada asketski prerok Johanaan. Gre za spopad med grehom in svetništvom, senzualnostjo in askezo, bogastvom in revščino.

Wildove osebe obvladujejo banalne človeške lastnosti in strasti. Govorica je polna patetičnega ponavljanja, stopnjevanja, primerjanja, rotenja in zaklinjanja, kar ustvarja vtis monotonosti, počasnosti in zadušnosti.

Delo je polno dekadencijskih nasprotij. Salomina ljubka dekliška zunanost je v kričečem nasprotju z njeno kruto, nasilno naravo. Njegov preroški zanos je nasprotje Herodovi zaverovanosti v dragocene, bleščeče predmete. Prevladuje in izstopa pa Salomino neobvladano povezovanje ljubezni in sovraštva. Herod je s komedijskimi potezami prikazan kot bojazljivec, praznovernež in pohotnež. Salomo prikaže kot osrednji lik tragedije tudi s tem, da jo obdaja množica oseb, ki pa si jih vse podreja, ne glede na njihov položaj v dvorni hierarhiji.